Participatieplan project Kop van de Landtong – Oeverlanden

Achtergrond: Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden

Eind 2021 heeft de gemeenteraad van Amsterdam de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden vastgesteld. In deze ontwikkelstrategie staan de ambities die de gemeente heeft voor het gebied tot 2040. De gemeente wil in ieder geval de unieke sfeer in De Oeverlanden behouden, de natuur en biodiversiteit beschermen en tegelijkertijd verder ontwikkelen. In de strategie staat ook dat er investeringen moeten worden gedaan om het groeiende aantal bezoekers te kunnen ontvangen. Het gaat om mensen uit het nieuw te ontwikkelen Schinkelkwartier, uit stadsdeel Nieuw-West en uit de rest van de stad. Op afbeelding 1 ziet u in grote lijnen de ambities voor De Oeverlanden.

Helemaal aan de westkant in De Oeverlanden ligt de Landtong. U vindt daar het kunstenaarscomplex Nieuw en Meer en op de Kop van de Landtong ligt de oude jachthaven De Boekanier. Op dit moment is de jachthaven in slechte staat. Een deel van de gebouwen is een aantal jaren geleden door brand verwoest. De andere gebouwen zijn nog wel in gebruik, maar zijn aan vernieuwing toe. Het terrein is afgesloten met hekken en een slagboom. Daardoor voelen bezoekers zich vaak niet welkom. De eigenaar van de jachthaven wil dit veranderen. Hij wil de jachthaven opknappen, de gebouwen vernieuwen en nieuwe voorzieningen toevoegen. De gemeente steunt dit plan.

In de ontwikkelstrategie staat het als volgt beschreven (pagina 12): *De jachthaven op de Landtong is in 2040 van een ontoegankelijke, enigszins verouderde plek getransformeerd naar een belangrijke en publiektoegankelijke parel in het Landschapspark. De vernieuwde gebouwen bieden in de toekomst ruimte voor horeca, recreatie, werken en activiteiten aan de jachthaven. Het doel is om de benodigde parkeerplaatsen in het groen in te passen en op een nieuw terras aan het water ontstaat een prachtig uitzicht over het Nieuwe Meer, het Amsterdamse Bos en in de verte te skyline van de Zuidas.*



Afbeelding 1: Visiekaart uit Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (2021)

Project Kop van de Landtong

Het project Kop van de Landtong helpt de ambities voor het gebied te realiseren. De eigenaar van de jachthaven zorgt voor het opknappen van de jachthaven en het vernieuwen van de gebouwen. Ook zorgt hij voor voldoende parkeerplaatsen voor de bezoekers van de jachthaven en de bijbehorende voorzieningen. De eigenaar heeft de benodigde vergunningen inmiddels verkregen. De nieuwe gebouwen komen op dezelfde plek als de huidige en de deels afgebrande gebouwen. Zie afbeelding 2 voor een impressie van de vernieuwing van de jachthaven.

De gemeente zorgt voor een goede bereikbaarheid van de Kop van de Landtong. Ook richt de gemeente de openbare ruimte in *op* de Kop van de Landtong, en de openbare ruimte en eventuele openbare parkeerplaatsen *langs* de Oude Haagseweg. Hiervoor maakt de gemeente een voorlopig ontwerp.



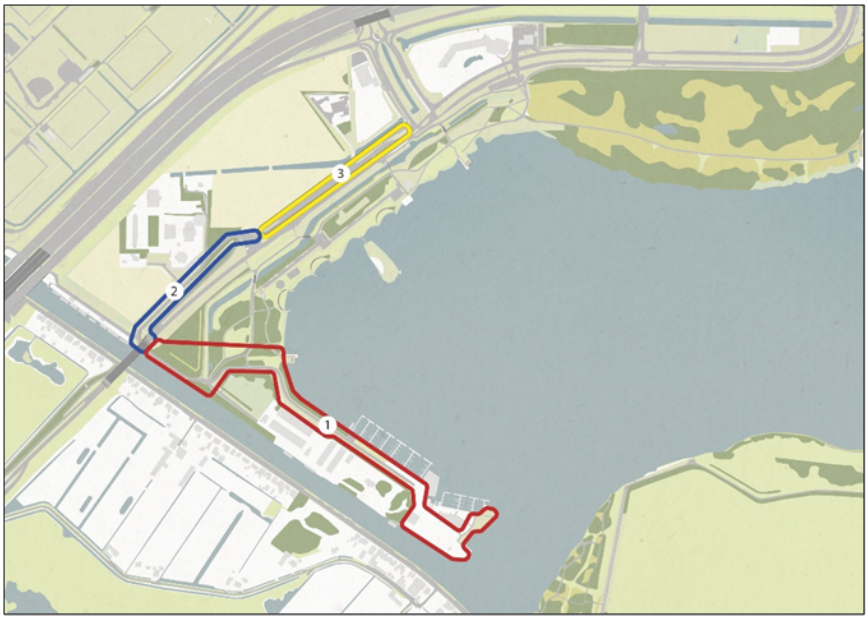
Afbeelding 2: Impressies plannen jachthaven Kop van de Landtong (bron Nobillon)

Het project bestaat uit 2 fasen. Bewoners kunnen meedenken in fase 1 van dit project.

Fase 1 (2026)
In fase 1 vertalen we de gemeentelijke wensen voor de openbare ruimte en de bereikbaarheid van de Kop van de Landtong naar een voorlopig ontwerp (VO). Het gaat om deelgebied 1 en 2 in afbeelding 3[1]. In deze fase maken we ook duidelijk wat fase 2 globaal gaat kosten en hoe de planning eruit kan zien. Het budget voor fase 2 is op dit moment niet geregeld. Dat betekent dat nog niet duidelijk is of we de plannen kunnen uitvoeren en wanneer. Het VO wordt gemaakt door een team van deskundigen op het gebied van openbare ruimte, natuur (ecologie), verkeer en beheer. Ook is er specifieke aandacht voor (sociale) veiligheid voor (jonge) meiden en vrouwen.

Fase 2 (medio 2026 en daarna)
In deze fase werken we het VO uit naar een definitief ontwerp (DO). Ook de uitvoering van het ontwerp is onderdeel van deze tweede fase. In fase 2 is er geen participatie. Er kan dan niet meer op het ontwerp worden gereageerd. Wanneer de tweede fase start is nog niet bekend. Dat is afhankelijk van het besluit over de resultaten van fase 1. Ook speelt de beschikbaarheid van capaciteit en (financiële) middelen binnen de gemeente Amsterdam om de plannen uit te voeren een belangrijke rol.

[1] Deelgebied 3 raakt wel aan het projectgebied maar maakt hier geen onderdeel van uit. Hiervoor is gekozen omdat de vraagstukken die daar spelen een bredere afweging vragen (zoals het parkeren op de Oude Haagseweg en de inpassing van het snelfietspad van de Zuidas tot aan Schiphol). Die bredere afweging leidt af van het project Kop van de Landtong.



Afbeelding 3: begrenzing van het project Kop van de Landtong en de participatie

Doelstelling van de participatie

Als gemeente vinden we het belangrijk om in een vroeg stadium de omgeving te betrekken. Daarom hebben we bij de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (2019-2021) nauw samengewerkt met vertegenwoordigers van de belangrijkste partijen in De Oeverlanden (volkstuinpark Ons Buiten, jachthaven Onklaar Anker, De Vereniging Oeverlanden Blijven én kunstenaarscomplex Nieuw en Meer). Ook hebben we in die periode gesprekken gevoerd en wandelingen gemaakt met bewoners en andere organisaties, waaronder COC-Amsterdam, Stichting Platform Keelbos, vertegenwoordigers van het Rieker Businesspark, Nobillon en Amsterdam Windsurfing.

Ook in dit project Kop van de Landtong betrekken we de omgeving weer op tijd. Dit doen we op 2 manieren. We stemmen ons VO af op de plannen van de eigenaar van de jachthaven. Zo zorgen we ervoor dat de plannen goed bij elkaar passen en elkaar versterken. Daarnaast betrekken we ook de omwonenden en andere betrokkenen. Hoe we dat doen, staat in dit plan beschreven.

Dijkversterkingsproject Waterschap Amstel, Gooi en Vechtstreek
Naast dit project speelt op een aantal plekken in De Oeverlanden nog een ander project. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (verder: AGV) werkt aan het versterken van de dijk op verschillende plekken langs de noordzijde van de Nieuwe Meer. Uit onderzoek blijkt dat de dijk op een aantal locaties niet aan de wettelijke vereisten voldoet. Daardoor moet de dijk op die plekken wordt versterkt. Op de Landtong speelt dit ook bij de Ringvaartdijk ter hoogte van de kunstenaarsateliers. Ons projectteam heeft contact met AGV. We stemmen de plannen af, zowel in mogelijke oplossingen als in hoe we bewoners betrekken.

Doel participatie en mate van invloed

Wat stellen we voor om de gemeentelijke wensen voor de Kop van de Landtong te realiseren? Hoe gaan we om met de bereikbaarheid van de jachthaven en welke voorstellen doen we voor een veilige route voor fietsers en voetgangers? Hoe gaat de openbare ruimte er wat ons betreft uitzien?

Het VO dat we tijdens de participatie presenteren gaat over deze onderwerpen in de deelgebieden 1 en 2 (zie de projectgrenzen in afbeelding 3). Ook informeren we bewoners en andere geïnteresseerden over de plannen van de eigenaar voor de vernieuwing van de jachthaven.

Deelgebied 3 is geen onderdeel van het VO en van de participatie maar raakt er wel aan. De projectgroep geeft het Dagelijks Bestuur van Nieuw-West daarom een advies mee, over hoe zij zouden willen hoe het fietspad en het parkeren er in dat deelgebied uit zou moeten zien.

Participatie over VO voor deelgebieden 1 en 2

We onderscheiden 2 niveaus van participatie.

Niveau 1: Adviseren

- We vragen advies over het VO dat we maken voor de openbare ruimte en de toegangsweg naar de Kop van de Landtong. Dat vragen we aan de (woonboot-)bewoners ín en direct langs het projectgebied en aan de vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokkenen in De Oeverlanden (zij hebben zich verenigd in Kernteam Oeverlanden-Sloten[2]). Het advies kan gaan over de inrichting van de Oude Haagseweg en de openbare ruimte langs die route. Ook kan het gaan over de eventueel aan te leggen parkeerplaatsen en het voetpad. Tenslotte kan het ook gaan over de (sociale) veiligheid op en langs de route. De Vereniging De Oeverlanden Blijven kan ons mogelijk specifiek adviseren over natuur, zoals over planten en dieren. Het advies gaat zoals eerder gezegd niet over de plannen van de eigenaar van de jachthaven.

- *Doel participatie: Kwaliteit*
  We betrekken de stakeholders zodat zij hun kennis, expertise en ervaring kunnen inbrengen, waardoor het VO beter wordt.

- *Mogelijke participatievragen*
  - Wat vindt u van (de scenario's voor) het VO?
  - Als er meerdere scenario's zijn: heeft u een voorkeur voor één van de ontwerpen en kunt u uitleggen waarom?
  - Wat ontbreekt er wat u betreft in het ontwerp (van uw voorkeur)?
  - Heeft u aanvullende ideeën voor het creëren van een (sociaal) veilige route naar de jachthaven? In ieder geval voor de voetganger en de fietser, maar ook voor de auto.
  - Heeft u aanvullende ideeën voor het creëren van een (sociaal) veilige route als u kijkt door de specifieke bril van (jonge) meiden en vrouwen?
  - Heeft u aanvullende ideeën voor onze voorstellen voor de openbare ruimte?
  - Heeft u aanvullende ideeën voor het realiseren van parkeerplaatsen *langs* de Oude Haagseweg in deelgebied 1[3]?
  - Heeft u aanvullende ideeën voor de inpassing van een voetpad naar de Kop van de Landtong?
  - Is er voldoende aandacht voor de bereikbaarheid voor mensen met een beperking?
  - Heeft u verder nog vragen of denkt u dat we iets missen?

[2] In kernteam Oeverlanden-Sloten zitten vertegenwoordigers van het kunstenaarscomplex Nieuw en Meer, de Vereniging De Oeverlanden Blijven, tuinpark Ons Buiten en jachthaven Onklaar Anker. Met dit kernteam heeft de gemeente Amsterdam nauw samengewerkt in het traject van de totstandkoming van de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden.
[3] Het parkeerterrein op de Kop van de Landtong zelf behoort bij de plannen van de eigenaar van de jachthaven en maakt daarom geen onderdeel uit van het VO. De participatie gaat over de parkeerplaatsen *langs* de Oude Haagseweg in deelgebied 1.

Niveau 2: Reageren.

- We vragen bewoners van buiten het projectgebied, ondernemers, organisaties en andere geïnteresseerden te reageren op het VO voor de deelgebieden 1 en 2. Ook bezoekers van De Oeverlanden (wandelaars, zwemmers, mensen die er hun hond uitlaten en ook vertegenwoordigers van mensen met een beperking) willen we vragen te reageren op het VO.

- *Doel van de participatie: Belangen in beeld.*
  We informeren de omgeving over het VO. Ook al is er nog geen budget geregeld voor fase 2, we willen het VO toch bespreken met bewoners en andere betrokkenen uit de omgeving. Zo krijgen we hun vragen, zorgen en ideeën in beeld.

- *Mogelijke participatievragen*
  - Wat vindt u van (de scenario's voor) het VO?
  - Als er meerdere scenario's zijn: heeft u een voorkeur voor één van de ontwerpen en kunt u uitleggen waarom?
  - Wat ontbreekt er eventueel nog in het ontwerp (van uw voorkeur)?
  - Heeft u verder nog vragen of denkt u dat we iets missen?

We luisteren naar alle vragen en opmerkingen die we krijgen. Voor de participatie geldt echter dat er belangrijke regels en afspraken zijn waar we rekening mee moeten houden. Wij geven aan welke adviezen zijn verzameld en wat we daarmee doen.

Wat staat er al vast en waar zit nog ruimte?

De Oeverlanden is een ruig en bijzonder natuur- en recreatiegebied. Daarom is er veel om rekening mee te houden. De Oeverlanden is bijvoorbeeld een onderdeel van de hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam. Het hoort ook bij een belangrijk netwerk van natuurgebieden (ecologische hoofdstructuur). In de ontwikkelstrategie staat dat we belangrijke natuur- en ecologische waarden in het gebied willen behouden en waar mogelijk ook willen versterken. Dit maakt dat er randvoorwaarden zijn voor het VO en later ook voor het DO. Tegelijkertijd willen we op specifieke plekken in het gebied ook ruimte maken voor recreatie en bezoekers. Dit levert soms spanning op waar we zorgvuldig mee om moeten gaan. De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden vormt een belangrijk kompas om die afweging zorgvuldig en goed onderbouwd te kunnen maken.

Het gaat in de participatie om deelgebied 1 en 2. Deelgebied 3 valt zoals gezegd buiten dit project en daarmee buiten de participatie. De projectgroep geeft wel een advies aan het Dagelijks Bestuur van Nieuw-West over dit deelgebied.

Hieronder ziet u een lijst met regels en afspraken die al vaststaan. We gaan ook met experts in gesprek om een aantal andere beleidsregels concreter te maken.

Vaststaande kaders

1. De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden. De ontwikkelstrategie is een door de gemeenteraad vastgesteld document. Deze strategie vormt het kompas voor het project Kop van de Landtong. De ambities voor de Kop van de Landtong zijn in de ontwikkelstrategie vastgelegd. Ze vormen de basis voor dit project.
2. Hoofdgroenstructuur. De (Kop van de) Landtong ligt in de hoofdgroenstructuur en is daarin aangeduid als stadspark. Die ligging brengt een aantal uitgangspunten mee. Ook heeft de Toetsings- en Adviescommissie (TAC) mogelijk een rol in dit project.
3. Ecologische hoofdstructuur. Omdat het project in de ecologische hoofdstructuur ligt, moeten we extra goed letten op planten en dieren als we iets willen veranderen in het gebied.

4. Overige gemeentelijke kaders, verkeerskundig bijvoorbeeld, en parkeernormen waar we rekening mee moeten houden.
5. De plannen van de eigenaar. De eigenaar heeft concrete plannen voor de jachthaven, de gebouwen en de parkeerplaats. De eigenaar heeft de nodige omgevingsvergunningen ontvangen en voor de nieuw te realiseren parkeerplaats zijn afspraken gemaakt met de gemeente. Deze afspraken zijn de basis voor dit project.
6. Broedseizoenen. In De Oeverlanden leven veel dieren. We zullen rekening moeten houden met de broedseizoenen van deze dieren gedurende werkzaamheden.
7. De aanwezigheid van kabels en leidingen.

Nog te concretiseren kaders

8. Het budget voor de uitvoering van de voorgestelde plannen en uitwerking in de ontwerpen.
9. De opgave van AGV voor de noodzakelijke dijkversterking in De Oeverlanden.
10. De Japanse Duizendknoop. De aanwezigheid van deze plant heeft gevolgen voor wat we kunnen doen.
11. Er zijn ideeën om de snelheid op de Oude Haagseweg te verlagen naar 30 kilometer per uur. De inrichting van een 30 kilometerweg is gebonden aan gemeentelijke regels en voorschriften. Dit geldt ook de openbare ruimte en een eventueel aan te leggen voetpad. Als we een nieuw pad aanleggen, moeten we soms natuur compenseren. Ook kijken we naar de kosten voor aanleg en beheer.
12. Routeverwijzing naar de Kop van de Landtong.

Wie kunnen er meedoen?

Niveaus van participeren	Participanten	Waarover participeren
Niveau 1: Adviseren	- Eigenaar van de jachthaven - Bewoners in het projectgebied. - Kernteam Oeverlanden – Sloten (met vertegenwoordigers van Kunstenaars Nieuw en Meer, de Vereniging De Oeverlanden Blijven, jachthaven Onklaar Anker en tuinpark Ons Buiten). - Bewoners en ondernemers van de Rijkshemelvaart. - Andere bewoners aan de Oude Haagseweg.	Over het VO voor de openbare ruimte en de toegangsweg naar de Kop van de Landtong
Niveau 2: Reageren	- Woonbootbewoners Ringvaartdijk. - Aquarius. - Gebruikers van De Oeverlanden (wandelaars, zwemmers, mensen die hun hond uitlaten, mensen met een beperking). - Overige omwonenden, organisaties etc. in de buurt.	Over het VO voor de openbare ruimte en de toegangsweg naar de Kop van de Landtong
Tijdens de wandelingen en op de tentoonstelling en/of informatiemarkt informeren we participanten ook over de plannen voor de jachthaven op de Kop van de Landtong.		

Hoe en wanneer kunt u meedoen?

Het participatietraject vindt plaats in de eerste helft van 2026. Er zijn verschillende momenten en verschillende manieren voor de participatie:

- *Niveau 1. Wandeling door het gebied.*
  Tijdens een wandeling door het projectgebied bespreken we de belangrijkste voorstellen uit het VO. Ook kunnen er vragen worden gesteld. De wandeling is samen met de experts van de gemeente. Dit werkbezoek organiseren we op 2 momenten in mei/juni 2026.
- *Niveau 2. Informatiemarkt en/of een tentoonstelling.*
  Op de informatiemarkt kunnen geïnteresseerden reageren op het VO. Ook kunnen er vragen gesteld worden. Op de markt is ook informatie beschikbaar over de plannen van de eigenaar van de jachthaven. We organiseren de informatiemarkt in mei of juni van dit jaar.

De uitnodiging voor de bijeenkomsten verspreiden we op verschillende manieren. We sturen een e-mail naar de participanten die wij al kennen uit het traject van de ontwikkelstrategie. Daarnaast informeren we mensen die wij nog niet kennen via sociale media, nieuwsartikelen, de website van de gemeente of via de huizen van de wijk. Deelnemers kunnen hun emailadres achterlaten zodat wij hen persoonlijk kunnen informeren over de volgende stappen.

Daarnaast denken we na over een manier om ook mensen die De Oeverlanden af en toe bezoeken eenvoudig te informeren. Door bijvoorbeeld een QR-code in het gebied op te hangen of op de website van de gemeente te plaatsen.

We zorgen voor thee, koffie en wat lekkers.

Wat gebeurt er met uw inbreng?

We verzamelen alle adviezen en reacties en bekijken per onderwerp wat we kunnen meenemen. Sommige ideeën kunnen we verwerken. Soms kan dat niet. In dat geval leggen we uit waarom dat zo is. We beschrijven alle reacties in een participatieverslag. Dat verslag sturen we naar de mensen van wie wij een emailadres hebben (ontvangen) en plaatsen we ook op de website van de gemeente Amsterdam.

Vooruitblik[4]

Het VO wordt (eventueel aangepast na de participatie) medio 2026 voorgelegd aan het dagelijks bestuur van stadsdeel Nieuw-West en ter informatie aangeboden aan de verantwoordelijk wethouder. Na vaststelling van het VO door het dagelijks bestuur wordt fase 1 afgerond.

Zodra het duidelijk is of fase 2 kan starten, melden we dat op de website van de gemeente Amsterdam. De deelnemers van het participatieproces die ook een emailadres hebben achterlaten worden geïnformeerd over de volgende stappen. Het DO wordt na vaststelling door het dagelijks bestuur van stadsdeel Nieuw-West voorgelegd voor inspraak. Dan kunnen mensen officieel nog reageren.

[4] Het kan zijn dat dit participatieproces anders loopt dan beschreven. Kijk voor de actuele informatie op amsterdam.nl.